

Brouci (Coleoptera) Žihle a okolí. 3. část. Trogositidae, Cleridae, Dasytidae, Malachiidae

Václav Týr

Žihle 119, 331 65 Žihle; e-mail: vaclavtyr@seznam.cz

TÝR V. 2011: Brouci (Coleoptera) Žihle a okolí. 3. část. Trogositidae, Cleridae, Dasytidae, Malachiidae (Beetles (Coleoptera) in the surroundings of Žihle. Part 3. Trogositidae, Cleridae, Dasytidae, Malachiidae). – Západočeské entomologické listy, 2: 1–4. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 1-2-2011.

Abstract. Results of the faunistic research of Coleoptera in the surrounding of Žihle (northern part of the Plzeň region) are presented. The third part contains data on the families Trogositidae, Cleridae, Dasytidae, and Malachiidae. 5 species of Trogositidae, 8 species of Cleridae, 11 species of Dasytidae, and 12 species of Malachiidae have been recorded from the study area. The most interesting species from the faunistic point of view are: *Peltis grossum* (Linnaeus, 1758), *Grynocharis oblonga* (Linnaeus, 1758), *Tillus elongatus* (Linnaeus, 1758), *Opilo mollis* (Linnaeus, 1758), *Aplocnemus tarsalis* (C. R. Sahlberg, 1822), *Trichoceble memnonia* (Kiesenwetter, 1861), *Dasytes fuscus* (Illiger, 1801), *D. virens* (Marsham, 1802), *Cerapheles terminatus* (Ménétriés, 1832), and *Malachius rubidus* Erichson, 1840.

Key words: Faunistics, Coleoptera, Trogositidae, Cleridae, Dasytidae, Malachiidae, Czech Republic, Plzeň region

ÚVOD

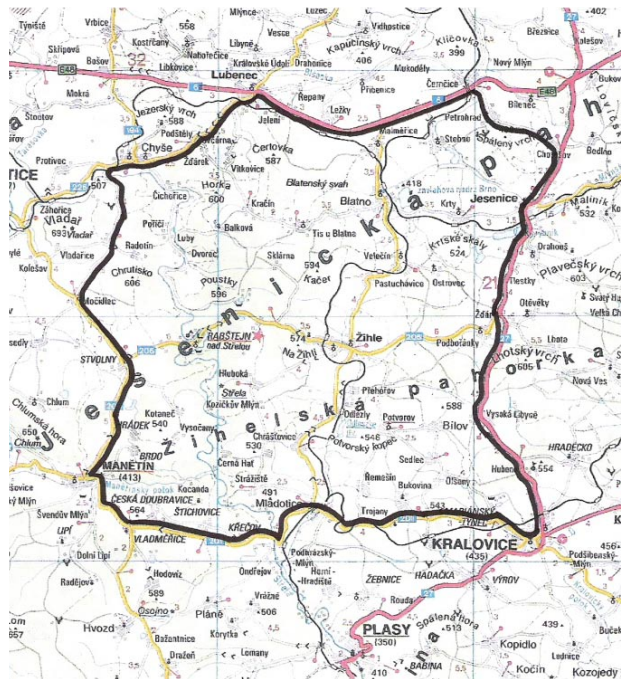
V tomto příspěvku, který je třetí v sérii o broucích (Coleoptera) Žihle a okolí, předkládám výsledky faunistického průzkumu brouků z čeledí Trogositidae, Cleridae, Dasytidae a Malachiidae širšího okolí obce Žihle, která se nachází v nejsevernější části Plzeňského kraje. Jedná se o údaje získané vlastní sběratelskou činností v letech 1984–2010, determinací nebo revizí soukromých a muzejních sbírek a citace údajů z literatury vztahující se k dané oblasti.

MATERIÁL A METODIKA

Sledovanou oblast tvoří okruh ve vzdálenosti přibližně 10 km od obce Žihle, který částečně zasahuje i do sousedních krajů: Středočeského, Ústeckého a Karlovarského. Pro potřeby faunistického průzkumu jsou hranice zmiňovaného území vymezeny silničním propojením následujících měst a obcí: Mladotice, Trojaný, Kralovice, Vysoká Libyně, Žďár, Jesenice, Chotěšov, Petrohrad, Černčice, Ležky, Lubenec, Chyšky, Bohuslav, Močidlec, Stvolny, Manětín, Vladměřice a Křečov (Obr. 1). Nejvýše položeným místem je Kanešův kopec u obce Tis u Blatna (633 m n. m.) a nejnižší položeným místem je obec Černčice (335 m n. m.) v severní části sledovaného území a údolí řeky Střely u Mladotic (357 m n. m.) v části jižní. Zhruba dvě třetiny sledovaného území jsou zalesně-

ny (s převládajícími porosty smrku a borovice), nezalesněné plochy jsou využívány převážně zemědělsky. Významným krajinným prvkem je údolí řeky Střely, která svým meandrovitým tokem protéká sledovanou oblastí od severu k jihu.

Nomenklaturu a pořadí druhů uvádím podle práce

Obr. 1. Mapa sledovaného území.

Fig. 1. Map of the region under study.

KOLIBÁČ et al. (2005). Kategorie ohrožení druhů (Malachiidae) jsou převzaty z práce ŠVIHLA (2005). Číslo v závorce za názvem lokality představuje kód faunistického mapového pole (PRUNER & MÍKA 1996). Názvy lokalit jsou v rámci jednotlivých druhů řazeny abecedně. Použité zkratky: lgt. – sbíral, coll. – sbírka, det. – determinoval, PR – Přírodní rezervace. Ne-li uvedeno jinak, byl materiál určen nebo revidován autorem, vyjma čeledi Malachiidae, která byla revidována L. Dvořákem (Městské muzeum Mariánské Lázně). V případě soukromých sbírek je sběratel (pokud není uvedeno jinak) shodný s vlastníkem sbírky (např. VT = Václav Týr lgt. et coll.). Seznam sbírek a jejich zkratky: SD – Stanislav Doležal, Plzeň-Božkov; VT – Václav Týr, Žihle; ZMP – Západočeské muzeum v Plzni. V plném znění uvádím pouze údaje dosud nepublikované. U velmi hojného druhu *Thanasimus formicarius* (Linnaeus, 1758) jsou opakovaná data nálezů ze stejné lokality uvedena ve zkrácené formě (např. IV.–IX.1995–2010). Údaje, které již byly publikovány, jsou rovněž citovány ve zkrácené formě: lokalita (kód faunistického mapového pole), rok nálezů (citace literárního zdroje nebo www stránek), např. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).

PŘEHLED ZJIŠTĚNÝCH DRUHŮ

Čeď TROGOSITIDAE

Peltis grossum (Linnaeus, 1758)

Manětín (6045), 13.VI.1943, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 21.IV.2002, 1 ex., zbytky těla v pavučině pod kůrou *Abies*, 30.III.2010, 1 ex. (Obr. 2), v trouchu pahýlu *Abies* (Obr. 3), VT.

Obr. 2. *Peltis grossum* z lokality PR Střela. Foto: V. Týr.
Fig. 2. *Peltis grossum* from the locality Střela Nature Reserve. Photo: V. Týr.

Ostoma ferruginea (Linnaeus, 1758)

PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 9.IV.1994, 3 ex., v trouchu *Picea*, 8.X.2009, 14 ex., v trouchu *Abies* (Obr. 4), VT. Žihle (5946), 21.V.2002, 1 ex., 20.IX.2003, 2 ex., 12.VI.2005, 1 ex., vše v trouchu *Picea*, VT.

Grynocharis oblonga (Linnaeus, 1758)

PR Střela (5945), 27.IV.1994, 1 ex., pod kůrou *Abies*, 8.IV.1996, 1 ex., v trouchu *Abies*, 21.IV.2002, 1 ex., v trouchu *Picea*, VT.

Obr. 3. Místo nálezů *Peltis grossum* v PR Střela. Foto: V. Týr.

Fig. 3. Locality of *Peltis grossum* on the Střela Nature Reserve. Photo: V. Týr.

Obr. 4. *Ostoma ferruginea* z lokality PR Střela. Foto: V. Týr.

Fig. 4. *Ostoma ferruginea* from the locality Střela Nature Reserve. Photo: V. Týr.

Tenebroides mauritanicus (Linnaeus, 1758)

Žihle (5946), 11.VI.2006, 1 ex., v domácnosti, VT.

Nemozoma elongatum (Linnaeus, 1761)

Blatno, areál pily (58-5946), 12.VI.1996, 1 ex., 14.VI.1996, 2 ex., 12.V.1997, 1 ex., 6.VII.1997, 1 ex., 18.VI.2003, 1 ex., 6.VI.2009, 1 ex., VT. Žihle (5946), 28.VI.2008, 2 ex., VT.

Čeled' CLERIDAE

Tillus elongatus (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 1.VIII.1995, 1 ex., VT. Žihle, železniční stanice (5946), 9.VI.1994, 1 ex., 10.VI.2007, 1 ex., oba ex. na kmeni *Castanea* poblíž dutiny, VT. Žihle (5946), 4.XII.2010, 1 ex., 18.XII.2010, 1 ex., oba ex. ve sklepu s listnatým palivovým dřevem, VT.

Trichodes apiarius (Linnaeus, 1758)

Hluboká (5945), 18.VIII.1996, 2 ex., VT. Malá Černá Hať (5945), 24.VI.1985, 1 ex., VT. Manětín, na Střele [údolí řeky Střely] (6045), bez data, 16 ex., nálezce neuveden, coll. ZMP. Manětín (6045), 6.VII.1942, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; 1945, 4 ex., nálezce neuveden, coll. ZMP. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 29.VI.1997, 1 ex., 24.VII.1997, 1 ex., 1.VI.2008, 1 ex., VT. Žihle (5946), 19.VIII.1984, 1 ex., 27.VI.1994, 1 ex., 13.VII.1994, 1 ex., VT.

Thanasimus formicarius (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), IV.–IX.1995–2010, více ex., VT. Petrohrad (5846), 19.X.1982, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); III.–X.1986–2010, více ex., VT. Žihle (5946), III.–X.1984–2010, více ex., VT.

Thanasimus femoralis (Zetterstedt, 1828)

Blatno, areál pily (58-5946), 8.IX.1995, 1 ex., 26.IV.1996, 1 ex., 16.V.1997, 1 ex., 26.VI.2002, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 14.III.2009, 2 ex., 1.V.2009, 1 ex., 20.III.2010, 1 ex., 18.IV.2010, 3 ex., 9.V.2010, 1 ex., 6.VI.2010, 2 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 8.VI.1994, 1 ex., VT. Žihle (5946), 16.I.1994, 1 ex., pod kůrou *Picea*, 22.VIII.1996, 1 ex., VT.

Opilo mollis (Linnaeus, 1758)

Petrohrad (5846), 1983, 2 ex., ex larvae z trouchu *Tilia*, SD. Žihle (5946), 10.VII.2006, 1 ex., VT.

Korynetes ruficornis Sturm, 1837

Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. Stebno (5846), 15.V.1983, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. VT. Velečín (5946), 29.IV.1997, 1 ex., mrtvý v pavučině, VT. Žihle (5946), 7.V.1988, 1 ex., VT.

Necrobia violacea (Linnaeus, 1758)

Odlezly (5946), 9.XI.1985, 1 ex., na kostech, VT. Žihle (5946), 3.IV.1985, 1 ex., 17.V.1994, 1 ex., VT.

Necrobia rufipes (DeGeer, 1775)

Odlezly (5946), 9.XI.1985, 3 ex., na kostech, VT.

Čeled' DASYTIDAE

Aplocnemus impressus (Marsham, 1802)

PR Střela (5945), 21.IV.2002, 1 ex., VT.

Aplocnemus nigricornis (Fabricius, 1792)

Kalec (5945-46), 8.V.1994, 1 ex., VT. Žihle (5946), 17.V.1995, 1 ex., VT.

Aplocnemus tarsalis (C. R. Sahlberg, 1822)

Tis u Blatna (5946), 17.V.1989, 1 ex., VT. Žihle (5946), 17.V.1994, 1 ex., 14.V.1995, 1 ex., VT.

Trichoceble memnonia (Kiesenwetter, 1861)

Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT.

Danacea pallipes (Panzer, 1793)

Manětín (6045), 21.VI.1942, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Rabštejn nad Střelou (5945), 1.V.1994, 2 ex., 4.V.1995, 1 ex., 11.V.1997, 1 ex., 1.VI.2008, 1 ex., 8.V.2010, 2 ex., VT.

Dolichosoma lineare (Rossi, 1792)

Žihle (5946), 28.V.1985, 1 ex., VT.

Dasytes niger (Linnaeus, 1767)

Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT.

Dasytes plumbeus (Müller, 1776)

Rabštejn nad Střelou (5945), 11.V.2004, 1 ex., VT. Velečín (5946), 8.VI.1989, 1 ex., VT, K. Majer det. Žihle (5946), 18.VI.1994, 2 ex., VT, K. Majer det.

Dasytes fuscus (Illiger, 1801)

Rabštejn nad Střelou (5945), 10.V.2002, 1 ex., VT.

Dasytes virens (Marsham, 1802)

Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 10.V.2002, 1 ex., 30.VI.2002, 1 ex., VT.

Dasytes aeratus Stephens, 1830

Sklárna env., 1,5 km východně (5946), 8.V.2009, 1 ex., VT.

Čeled' MALACHIIDAE

Troglops albicans (Linnaeus, 1767)

Rabštejn nad Střelou, břidlicový lom (5945) (Obr. 5), 21.V.2002, 1 ex., VT.

Obr. 5. Lokalita Rabštejn nad Střelou (bývalý břidlicový lom). Foto: V. Týr.

Fig. 5. Locality Rabštejn nad Střelou (former slate quarry). Photo: V. Týr.

Charopus graminicola (Dejean, 1833)
 Rabštejn nad Střelou, břidlicový lom (5945),
 10.V.2002, 1 ex., 9.VIII.2003, 1 ex., VT.

Antholinus analis (Panzer, 1796)
 Žihle (5946), 14.VI.2005, 5 ex., VT.

Celidus equestris (Fabricius, 1781)
 Žihle (5946), 31.III.1986, 1 ex., 24.III.1994, 1 ex.,
 4.IV.1995, 1 ex., VT.

Celidus fasciatus (Linnaeus, 1758)
 Rabštejn nad Střelou, břidlicový lom (5945),
 20.VI.1994, 1 ex., VT. Žihle (5946), 19.IV.1994,
 1 ex., VT.

Axinotarsus ruficollis (Olivier, 1790)
 Rabštejn nad Střelou, břidlicový lom (5945),
 18.V.2002, 1 ex., VT.

Axinotarsus marginalis (Laporte de Castelnau,
 1840)
 Žihle (5946), 15.V.1999, 1 ex., 1.VI.2002, 1 ex.,
 VT.

Anthocomus rufus (Herbst, 1786)
 Nový Dvůr, rybník Velký (5945), 11.IX.2010, 2 ex.,
 VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 7.VIII.2003, 1 ex.,
 VT.

Cerapheles terminatus (Ménétriés, 1832)
 Podbořánky, PR Rybníčky u Podbořánek (5946),
 9.VI.2010, 1 ex., VT. Žihle (5946), 31.V.1999, 1 ex.,
 18.VI.2002, 1 ex., VT.

Clanoptilus viridis (Fabricius, 1787)
 Rabštejn nad Střelou, břidlicový lom (5945),
 10.V.2002, 2 ex., VT.

Malachius bipustulatus (Linnaeus, 1758)
 Blatno (58-5946), 4.VI.2007, 1 ex., VT. Rabštejn nad
 Střelou (5945), 20.VI.1994, 1 ex., VT. Stvolny (5945),
 1988 (NĚMEC et al. 1989). Žihle (5946), 16.VI.2007,
 1 ex., 11.V.2008, 1 ex., 15.VI.2009, 1 ex., VT.

Malachius rubidus Erichson, 1840
 Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 1 ex., J. Suchý lgt.,
 coll. VT.

SOUHRN

Ve sledované oblasti byl prokázán výskyt pěti druhů čeledi Trogositidae, osmi druhů čeledi Cleridae, jedenácti druhů čeledi Dasytidae a dvanácti druhů čeledi Malachiidae. Za nejzajímavější lze považovat nálezy druhů: *Peltis grossum*, *Grynocharis oblonga*, *Tillus elongatus*, *Opilo mollis*, *Aplocnemus tarsalis*, *Trichoceble memnonia*, *Dasytes fuscus*, *D. virens* a zranitelné druhy *Cerapheles terminatus* a *Malachius rubidus*.

LITERATURA

- BENEDIKT S., BENEDIKT V., DOLEŽAL Z., KROŠLÁK J. & CIHLÁŘ V. 1994: Entomologický inventarizační průzkum PR Střela (Coleoptera, Lepidoptera, Heteroptera) – Ms., 6 pp [Depon. in. Okresní úřad Plzeň-sever].
- KOLIBÁČ J., MAJER K. & ŠVIHLA V. 2005: Cleroidea. Brouci nadčeledi Cleroidea Česka, Slovenska a sousedících oblastí. – Clarion Production, Praha, 186 pp.
- NĚMEC F., SOFRON J., TĚTÁL I. & SUCHÝ J. 1989: Dílčí výsledky inventarizačního průzkumu mokřadů u obce Stvolny (okres Plzeň-sever). – Zprávy Muzeí Západočeského Kraje – Příroda, Plzeň 32: 43–60.
- PRUNER M. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. List of settlements in the Czech Republic with associated map fields codes for faunistic map system. – Klapalekiana, 32 (Suppl.): 1–115.
- ŠVIHLA V. 2005: Malachiidae (bradavičnickovité), pp. 483. – In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.